

Predlog

UREDBA KOMISIJE (ES) št. /

z dne [...]

o spremembi Uredbe Komisije (ES) št. 1702/2003 o določitvi izvedbenih določb za certificiranje zrakoplovov in sorodnih proizvodov, delov in naprav glede plovnosti in okoljske ustreznosti ter potrjevanje projektivnih in proizvodnih organizacij

(Besedilo velja za EGP)

KOMISIJA EVROPSKIH SKUPNOSTI JE –

ob upoštevanju Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti,

ob upoštevanju Uredbe (ES) št. 1592/2002 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 15. julija 2002 o skupnih predpisih na področju civilnega letalstva in ustanovitvi Evropske agencije za varnost v letalstvu ⁽¹⁾ (v nadaljnjem besedilu „osnovna uredba“), in zlasti členov 5 in 6 Uredbe,

ob upoštevanju Uredbe Komisije (ES) št. 1702/2003 z dne 24. septembra 2003 o določitvi izvedbenih določb za certificiranje zrakoplovov in sorodnih proizvodov, delov in naprav glede plovnosti in okoljske ustreznosti ter potrjevanje projektivnih in proizvodnih organizacij ⁽²⁾,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Potrebne so izboljšave in odprava napak v Prilogi (v nadaljnjem besedilu „Del 21“) k Uredbi Komisije (ES) št. 1702/2003 ter uskladitev nekaterih njenih določb z načinom številčenja, ki ga je morala Agencija opredeliti v skladu z 21.B230(b).
- (2) Ukrepi, predvideni s to uredbo, temeljijo na mnenju, ki ga je izdala Agencija ⁽³⁾ v skladu s členoma 12(2)(b) in 14(1) osnovne uredbe.
- (3) Ukrepi, predvideni s to uredbo, so v skladu z mnenjem⁴ odbora Evropske agencije za varnost v letalstvu, ustanovljenim s členom 54(3) osnovne uredbe.
- (4) Uredba Komisije (ES) št. 1702/2003 se zato ustrezno spremeni –

---

¹ UL L 240, 7.9.2002, str. 1.

² UL L 243, 27.9.2003, str. 6.

³ Mnenje 03/2006

⁴ [V pripravi]

SPREJELA NASLEDNJO UREDBO:

Člen 1

Priloga (Del 21) Uredbe Komisije (ES) št. 1702/2003 se spremeni:

1. Pododstavek (b)5 odstavka 21A.14 se nadomesti z naslednjim:
„5. propeler s stalnim ali nastavljivim korakom.“
2. Pododstavek (b)2 odstavka 21A. 35 se nadomesti z naslednjim:
„2. da za zrakoplove, ki naj bi se certificirali po tem oddelku, razen toplozračnih zračnih ladij, toplozračnih balonov, prostih plinskih balonov, privezanih plinskih balonov, jadralnih letal in jadralnih letal s pogonom ter razen letal z največjo vzletno maso (MTOM) 2722 kg ali manj, ugotovi, ali obstaja sprejemljivo zagotovilo, da so zrakoplov, njegovi deli in naprave zanesljivi in da pravilno delujejo.“
3. Odstavek 21A.112 se spremeni tako, da se doda črka „A“ za številko odstavka.
4. Odstavek 21A.125 se spremeni tako, da se doda črka „A“ za številko odstavka.
5. Pododstavek (c)2 odstavka 21A. 165 se nadomesti z naslednjim:
„2. ugotoviti, da so drugi proizvodi, deli ali naprave dokončani in v skladu z odobrenimi projektnimi podatki in so varni za uporabo, preden izda obrazec EASA 1, da potrdi skladnost z odobrenimi projektnimi podatki in varnost za uporabo, v primeru motorjev pa še v skladu s podatki, ki jih zagotovi nosilec certifikata tipa za motorje, ugotovi, da je vsak dokončan motor v skladu z veljavnimi zahtevami glede emisij, kakor je določeno v 21A.18(b), veljavnimi na dan proizvodnje motorja, da potrdi skladnost emisij, ali“
6. Odstavek 21A.183 se nadomesti:

„21A.183 Izdaja spričeval o plovnosti

Pristojni organ države članice registracije izda spričevalo o plovnosti za:

- (a) nov zrakoplov:
    1. ob predložitvi dokumentacije, zahtevane v 21A.174(b)(2).
    2. ko se pristojni organ države članice registracije prepriča, da je zrakoplov v skladu z odobrenim projektom in je varen za uporabo.
  - (b) rabljen zrakoplov:
    1. ob predložitvi dokumentacije, zahtevane v 21A.174(b)(3), ki dokazuje, da:
      - (i) je zrakoplov v skladu s projektom tipa, odobrenim po certifikatu tipa ali dodatnem certifikatu tipa, odobreni spremembi ali popravilu v skladu s tem delom; in
      - (ii) so bile upoštevane plovnostne zahteve; in
      - (iii) je bil zrakoplov pregledan v skladu z veljavnimi določbami iz dela M;
- in

2. ko se pristojni organ države članice registracije prepriča, da je zrakoplov v skladu z odobrenim projektom in je varen za uporabo.“

7. Pododstavek (a) odstavka 21A.184 se nadomesti z naslednjim:

- „(a) Pristojni organ države članice registracije izda spričevalo o plovnosti z omejitvami za:
1. nov zrakoplov:
    - (i) ob predložitvi dokumentacije, zahtevane v 21A.174(b)(2)
    - (ii) ko se pristojni organ države članice registracije prepriča, da je zrakoplov v skladu s projektom, ki ga je Agencija odobrila po certifikatu tipa z omejitvami ali v skladu z določenimi certifikacijskimi specifikacijami, in da je varen za uporabo.
  2. rabljen zrakoplov:
    - (i) ob predložitvi dokumentacije, zahtevane v 21A.174(b)(3), ki dokazuje, da:
      - (A) je zrakoplov v skladu s projektom, ki ga je Agencija odobrila po certifikatu tipa z omejitvami ali v skladu z določenimi certifikacijskimi specifikacijami; in
      - (B) so bile upoštewane plovnostne zahteve; in
      - (C) je bil zrakoplov pregledan v skladu z ustreznimi določbami iz dela M;
    - in
    - (ii) ko se pristojni organ države članice registracije prepriča, da je zrakoplov v skladu z odobrenim projektom in je varen za uporabo.“

8. Pododstavek (a) odstavka 21A.245 se nadomesti z naslednjim:

- „(a) v vseh tehničnih oddelkih zaposluje dovolj ljudi z zadostnimi kvalifikacijami in da so bili ustrezno pooblaščen za izpolnjevanje njim dodeljenih obveznosti ter da to skupaj s prostori, infrastrukturo in opremo omogoča zaposlenim, da za proizvode dosegajo cilje v zvezi s plovnostjo in varstvom okolja.“

9. Odstavek 21A.263 se spremeni:

(a) Pododstavek (b)3 se nadomesti z naslednjim:

„3. dovoljenja ETSO po 21A.602(b)(1); ali“

(b) Pododstavek (c)3 se nadomesti z naslednjim:

„3. izdajati informacije in navodila, ki vsebujejo naslednjo izjavo: „Tehnična vsebina tega dokumenta je odobrena na podlagi DOA št. EASA.21J.[xyz].““

(c) Pododstavek (c)4 se nadomesti z naslednjim:

„4. odobravati dokumentarne spremembe priročnika za letenje za zrakoplov in dodatkov ter izdajati te spremembe, ki vsebujejo naslednjo izjavo:
„Revizija št. xx PLZ (ali dodatka) št. yyy je odobrena na podlagi DOA št. EASA.21J.[xyz].““

10. Pododstavek (a) odstavka 21A.307 se nadomesti z naslednjim:

- „(a) mu ni priloženo dovoljenje za sprostitev v uporabo (Obrazec EASA 1), ki potrjuje, da je bil element proizveden v skladu z odobrenimi projektnimi podatki in je varen za uporabo; in“

11. Odstavek 21A.432 se spremeni tako, da se doda črka „A“ za številko odstavka.
12. Pododstavek (c) odstavka 21A.606 se nadomesti z naslednjim:
„(c) izrecno izjavi, da je pripravljen ravnati v skladu z 21A.609.“
13. Pododstavek (f) odstavka 21A.609 se nadomesti z naslednjim:
„(f) izpolnjevati 21A.3, 21A.3B in 21A.4.“
14. Pododstavek (d) odstavka 21A.801 se nadomesti z naslednjim:
„(d) Pri balonih s posadko mora biti identifikacijska ploščica, predpisana v odstavku (b), pritrjena na ovoj balona in, če je izvedljivo, na mestu, na katerem jo upravljavec lahko prebere, ko je balon napihnjen. Poleg tega morajo biti koš, sistem za natovarjanje in celoten grelec trajno in čitljivo označeni s proizvajalčevim imenom, številko dela ali enakovrednim podatkom ter serijsko številko ali enakovrednim podatkom.“
15. Pododstavek (a) odstavka 21A.804 se nadomesti z naslednjim:
„(a) Vsak del ali naprava se označi trajno in čitljivo z:
  1. imenom, blagovno znamko ali simbolom, ki opredeljuje proizvajalca, na način, opredeljen v veljavnih projektnih podatkih; in
  2. številko dela, kakor je opredeljeno v veljavnih projektnih podatkih; in
  3. črkami EPA (»Evropska odobritev delov«) za dele in naprave, proizvedene v skladu z odobrenimi projektnimi podatki, ki ne pripadajo nosilcu certifikata tipa za zadevni proizvod, razen artiklov ETSO.“
16. Pododstavek (a) odstavka 21B.225 se nadomesti z naslednjim:
„(a) Če pristojni organ najde objektivne dokaze, da nosilec potrdila proizvodne organizacije ne izpolnjuje veljavnih zahtev iz tega dela, se ugotovitve razvrstijo v skladu z 21A.158(a) in:
  1. O ugotovitvi prve stopnje se nosilca potrdila proizvodne organizacije obvesti takoj, potrdi pa se jo v 3 delovnih dneh po odkritju.
  2. Ugotovitev druge stopnje se pisno sporoči nosilcu potrdila proizvodne organizacije v 14 delovnih dneh po odkritju.“
17. Pododstavek (a) odstavka 21B.235 se nadomesti z naslednjim:
„(a) Da upraviči vzdrževanje odobritve proizvodne organizacije, pristojni organ opravlja neprekinjen nadzor:
  1. da preveri, ali je sistem kakovosti nosilca potrdila proizvodne organizacije še vedno v skladu z oddelkom A, poddelom G, ter
  2. da preveri, ali organizacija nosilca potrdila proizvodne organizacije deluje v skladu s predstavitvijo proizvodne organizacije, ter
  3. da preveri učinkovitost postopkov iz predstavitve proizvodne organizacije, ter
  4. da z vzorčenjem spremlja standarde proizvoda, dela ali naprave.“
18. Obrazec EASA 1 v Dodatku I k Delu 21 se spremeni:
  - (a) Besedilo „Del M oddelek A poddel F številka odobritve organizacije: AAA RRR XXXX“ se črta iz rubrike 13 Opombe.
  - (b) Druga vrstica besedila v rubriki 14 se nadomesti z naslednjim:
„☐ odobrenimi projektnimi podatki in so varni za uporabo“

19. Navodila za izpolnjevanje obrazca EASA 1 v Dodatku I k Delu 21 se spremenijo tako, da se besedilo v poglavju 3 rubrika 9 nadomesti z naslednjim:

„Rubrika 9 Uporablja se za označevanje vlog s certifikati tipa, v skladu s katerimi so sproščeni deli primerni za vgradnjo na podlagi informacij, ki jih zagotovi nosilec odobritve projekta na podlagi dogovora, opisanega v 21A.4 in 21A.133(b) in (c). Dovoljeni so naslednji vnosi:

- (a) vsaj en poseben ali serijski model zrakoplova, propelerja ali motorja, kakor ga opredeli nosilec odobritve projekta. Pri sprostitev motorja ali propelerja je treba navesti odobrene vloge za zrakoplov ali, če vloga ni specifična, „tipsko odobren motor/propeler“. Za artikle ETSO se navedejo tipsko odobrene vloge ali „artikel ETSO N/A“. Pri postavkah za vgradnjo v artikel ETSO se navede „artikel ETSO N/A“ ali številka dela artikla ETSO.
- (b) „Nič“, ki se uporablja samo, če je znano, da za postavke še ni bila odobrena nobena vloga, na primer: certifikat tipa v postopku izdaje, samo za testiranje, odobritev podatkov v postopku. Če se uporablja ta kategorija, je treba v rubriki 13 navesti ustrezno razlago, nove postavke pa se smejo sprostiti samo za namene skladnosti.
- (c) „Razno“, če je na podlagi dogovorov iz 21A.133(b) in (c) znano, da so primerni za vgradnjo v več tipsko odobrenih proizvodov po postopku, ki ga je odobril pristojni organ za nadzor odobritev proizvodnih organizacij.

Pri večkratnih vlogah za tipsko odobritev lahko ta rubrika vsebuje navzkrižni sklic na priložen dokument, ki našteva take vloge.

Nobena informacija v rubriki 9 ne pomeni pooblastila za vgradnjo neke postavke v določen zrakoplov, motor ali propeler. Uporabnik/oseba, ki izvaja vgradnjo, mora z dokumenti, kot so katalog delov, informacije o servisiranju itd., potrditi, da je postavko dovoljeno vgraditi.

Nobena informacija v rubriki 9 še ne pomeni, da so proizvod, deli ali naprave primerni samo za vgradnjo v naštet(-e) model(-e). Prav tako ne zagotavlja, da so proizvod, deli ali naprave primerni za vgradnjo v vse postavke v rubriki 9. Na to primernost lahko vplivajo modifikacija ali spremembe konfiguracije. Če nosilec projekta opredeli del v skladu z uradno priznanimi standardi, se tak del šteje za standarden del in za njegovo sprostitev obrazec EASA 1 ni potreben. Če pa nosilec potrdila proizvodne organizacije sprostí tak standardni del z obrazcem EASA 1, potem mora biti sposoben dokazati, da kontrolira proizvodnjo tega dela.“

20. Obrazec EASA 15a v Dodatku II k Delu 21 se spremeni:

- (a) Besedi „ZNAK ARC“ se črtata;
- (b) Besedilo „Tip zrakoplova: .....“ se črta.

21. Obrazec EASA 24 v Dodatku IV k Delu 21 se spremeni, tako da se črtata besedi „Logotip EASA“ v levem zgornjem kotu obrazca.

22. Obrazec EASA 25 v Dodatku V k Delu 21 se spremeni:

- (a) Besedi „Logotip EASA“ v levem zgornjem kotu obrazca se črtata;
- (b) Prvi stavek v rubriki 5 se nadomesti z naslednjim:

„5. To spričevalo o plovnosti je izdano v skladu s Konvencijo o mednarodnem civilnem letalstvu z dne 7. decembra 1944 in Uredbo (ES) št. 1592/2002, člen

5(2)(c) za navedeni zrakoplov, ki se šteje za plovnega, če se vzdržuje in z njim upravlja v skladu s prej navedenimi in ustreznimi omejitvami glede obratovanja.“

23. Obrazec EASA 52 v Dodatku VII k Delu 21 se spremeni tako, da se nadomesti besedilo rubrike 17 z naslednjim:

„17 Izjava o skladnosti
Potrjuje se, da je ta zrakoplov v celoti v skladu s projektom certifikata tipa in postavkami v rubrikah 9, 10, 11, 12 in 13.
Zrakoplov je v stanju, varnem za obratovanje.
Zrakoplov je zadovoljivo prestal testiranje med poletom.“

24. Navodila za izpolnjevanje obrazca EASA 52 v Dodatku VII k Delu 21 se spremenijo, tako da se črtajo prvi trije odstavki pred poglavjem 1.

25. Obrazec EASA 55 list A v Dodatku IX k Delu 21 se spremeni tako, da se nadomesti: „REFERENCA: NAA.G.XXXX“ z „REFERENCO: MS.21G.XXXX“

26. Obrazec EASA 55 list B v Dodatku IX k Delu 21 se spremeni:

(a) Besedilo v desnem zgornjem kotu obrazca se nadomesti:

„TA: MS.21G.XXXX“

(b) Prvi stavek v rubriki pod prvo vrstico se nadomesti:

„Ta dokument je del potrdila proizvodne organizacije številka MS.21G.XXXX, izdane“

27. Obrazec EASA 65 v Dodatku X k Delu 21 se spremeni, tako da se nadomesti: „referenca: [NAA].F.[XXX]“ z „referenco: MS.21G.XXXX“

Člen 2

Začetek veljavnosti

Ta uredba začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Evropske unije. Spremenjen odstavek 21A.804(a)(1) Dela 21 se uporablja za projekte, odobrene po navedenem datumu.

Ta uredba je v celoti zavezujoča in se neposredno uporablja v vseh državah članicah.

V Bruslju,

Za Komisijo

Član Komisije